Lubuskie
Warte zachodu

ODKRYJ LUBUSKIE

INNOWACJE
PRZEMYSŁ
INWESTYCJE
EDUKACJA

SŁOWO WSTĘPNE

Lubuskie to region o wspaniałych walorach przyrodniczych. Przez lata był kojarzony głównie z winnicami, lasami, jeziorami i przetwórstwem drewna, lecz jest również nieodkrytą krainą z dynamicznie rozwijającym się przemysłem.

W województwie lubuskim nadal utrzymuje się silna rola tradycyjnych branż przemysłu, które poprzez liczne innowacje zwiększają swoją produkcję i zdobywają nowe rynki zbytu. Jednocześnie na znaczeniu zyskały te branże (m.in.: metalowa, tworzyw sztucznych, produkcja szkła i urządzeń), których ostatecznymi odbiorcami są globalni producenci przemysłu motoryzacyjnego.

Lubuscy przedsiębiorcy, m.in. dzięki wsparciu finansowemu ze środków unijnych, wprowadzają nowe, własne produkty oraz komercjalizują patenty, w tym np. na potrzeby branży medycznej, spożywczej, budowy maszyn, motoryzacji oraz IT / ICT.

W efekcie produkty i rozwiązania z lubuskiego sięgają kosmosu, są na wszystkich kontynentach, na morzach i oceanach oraz . . . 1500 metrów pod ziemią.

Do wykorzystania są atrakcyjne tereny inwestycyjne zarówno w istniejących już strefach gospodarczych, jak i na nowych obszarach. Do dyspozycji pozostaje wykształcona w regionie kadra pracowników, która jest przygotowana do pracy w innowacyjnym przemyśle oraz w usługach.

Zachęcam Państwa do lektury niniejszego folderu, który opisuje zjawiska społeczno-gospodarcze zachodzące w województwie lubuskim.

Lubuskie to świetne miejsce do wypoczynku, prowadzenia wymiany handlowej oraz do lokowania nowych inwestycji. Zapraszam do odkrycia naszego regionu!

Elżbieta Anna Polak
Marszałek Województwa Lubuskiego

LUBUSKIE NA MAPIE

POWIERZCHNIA
13 988 km2

LUDNOŚĆ
1 016 652 (30.06.2017r.)

PKB
2016r. – 41,319 mld zł

GŁÓWNE MIASTA I OŚRODKI ROZWOJU:

1. Zielona Góra
2. Gorzów Wlkp.
3. Nowa Sól
4. Żary
5. Żagań
6. Świebodzin
7. Kostrzyn n/Odrą

DLACZEGO LUBUSKIE

LUBUSKIE, PONIEWAŻ . . .

- jest położone w sercu Europy, wzdłuż polsko – niemieckiej granicy i doskonale skomunikowane z systemem autostrad europejskich,
- posiada bardzo dobrze rozwiniętą infrastrukturę techniczną, np. drogi A2, A18, S3, szlaki kolejowe, rzeczne oraz port lotniczy,
- udostępnia środki unijne dla firm - 908 mln euro dla lubuskiego, w tym wsparcie z urzędów pracy dla inwestorów (dofinansowanie m.in. szkoleń i doposażenia miejsca pracy do wysokości 6-krotnego średniego miesięcznego wynagrodzenia przy zatrudnianiu osób bezrobotnych),
- posiada prawie 1200 ha uzbrojonych, dostępnych terenów inwestycyjnych w specjalnych strefach ekonomicznych oraz strefach aktywności gospodarczej,
- oferuje zwolnienie z CIT oraz zwolnienia w podatkach lokalnych na okres do 7 lat,
- funkcjonują tutaj firmy krajowe i zagraniczne różnorodnych, tradycyjnych -innowacyjnych branż przemysłu,
- władze samorządowe współpracują z firmami i instytucjami otoczenia biznesu w celu dopasowania kształcenia na poziomie średnim i wyższym do wymogów rynku pracy,
- występują tutaj atrakcje turystyczne, które spełnią oczekiwania nawet najbardziej wymagających.

LASY
I ZASOBY NATURALNE

Województwo lubuskie charakteryzuje się występowaniem dużych i zwartych kompleksów leśnych (głównie sosnowych), które pokrywają region w 49,2%. W województwie lubuskim wyróżniono 2 parki narodowe i 8 krajobrazowych oraz 64 rezerwaty przyrody. Krajobraz urozmaica ponad 500 jezior oraz liczne rzeki z największą Odrą.

Lasy odgrywają ważną rolę środowiskową, stanowiąc istotny potencjał turystyczno-rekreacyjny oraz naturalne źródło surowca dla licznych tartaków, zakładów przemysłowych oraz stolarskich w województwie.

Oprócz bogactwa lasów lubuskie ma prawie 400 udokumentowanych złóż kopalin. Surowcami energetycznymi są gaz ziemny i ropa naftowa. W regionie zlokalizowana jest największa kopalnia gazu ziemnego i ropy naftowej w Polsce Lubiatów-Międzychód-Grotów, którą otwarto w 2013 roku.

Zapotrzebowanie i zasoby kopalin pozwoliły na otwarcie kolejnej dużej kopalni w Radoszynie oraz Ośrodka Produkcyjnego w Połęcku w 2016 roku.

Z kopalin skalnych i metalicznych występuje węgiel brunatny (eksploatowany w Sieniawie), rudy miedzi, piaski kwarcowe i iły. Wykorzystywane są piaski (szczególnie z doliny rzeki Bóbr) oraz żwiry do produkcji m.in.: cegieł, pustaków i bloczków budowlanych oraz betonów komórkowych i szlachetnych. Gliny ceramiczne służą do produkcji wyrobów kamionkowych.

W regionie prowadzona jest także produkcja dla branży budowlanej ze sprowadzanych surowców. Są to np. izolacyjne materiały mineralne (wełna mineralna) oraz domy z prefabrykowanego keramzytu (wypalone kuleczki gliny) o wysokich właściwościach energooszczędnych.

WIODĄCE PODMIOTY I SPÓŁKI: z Zielonej Góry: Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych, PGNIG, Exallo Drilling, Lubuskie Kopalnie Surowców Mineralnych, Elektrociepłownia „Zielona Góra"; Elektrociepłownia „Gorzów Wlkp."; Ciech Vitrosilicon, Iłowa; CRH Gozdnica; Rockwool Cigacice; Zielbruk, Płoty; Probet Dasag, Żary; Praefa, Międzyrzecz.

PRZEMYSŁ LUBUSKI

Od powstania województwa lubuskiego w 1999 roku, dynamicznie rozwijający się przemysł - przy nieznacznym wzroście zatrudnienia - zwiększył wartość produkcji blisko 4-krotnie. Eksport wzrósł ponad 5-krotnie, a PKB regionu wzrosło ponad dwukrotnie.

Spośród 28 działów przemysłu największy udział w produkcji ma od 2010 roku branża motoryzacyjna. Z drugiej dziesiątki w latach 90-tych XX wieku awansowała do pozycji regionalnego lidera zwiększając przy tym swoją produkcję prawie 57 razy. Wyroby powstałe z przerobu drewna, produkcja papieru i mebli stanowią blisko 25% regionalnego przemysłu.

Systematycznie wzrasta produkcja metali i wyrobów z metali oraz z pozostałych surowców niemetalicznych. Ponadto przetwórstwa tworzyw sztucznych i produkcji chemikaliów, a zwłaszcza budowy maszyn i urządzeń oraz artykułów spożywczych, które generują innowacyjne rozwiązania i komercjalizację patentów.

Coraz bardziej rozpoznawalna staje się lubuska branża IT/ICT, która dostarcza nie tylko różnorodne oprogramowania dla przemysłu i usług (w tym do odbioru telewizji i bezpieczeństwa IT), ale - poprzez efektywne wykorzystanie narzędzi informatycznych - skutecznie konkuruje na globalnych rynkach fin-tech i e-commerce. Gospodarczego kolorytu dodaje regionowi odradzająca się tradycja upraw winnej latorośli i produkcji wina.

Wskaźnik przeciętnego zatrudnienia w lubuskim przemyśle na przestrzeni lat 1999 – 2017 wykazuje pewną stabilność, przekraczając w 2016 roku poziom 70 tys. zatrudnionych.

Dynamiczne zmiany widoczne są dopiero w poszczególnych branżach. Zatrudnienie zwiększyło się 10-krotnie w branży motoryzacyjnej, a dwukrotnie w produkcji wyrobów z metali. Wzrost liczby zatrudnionych notowały produkcja urządzeń elektrycznych, wyrobów gumowych i tworzyw sztucznych. Największy odpływ zatrudnienia jest widoczny w branży spożywczej, przetwórstwie drewna oraz chemikaliów i wyrobów chemicznych. Pozostałe branże notują mniejsze wahania zatrudnienia.

PRZEMYSŁ LUBUSKI W STATYSTYCE

WARTOŚĆ PRODUKCJI SPRZEDANEJ PRZEMYSŁU (MLD PLN)

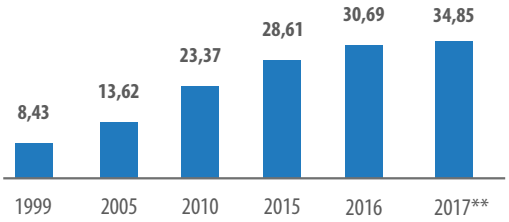

PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE W PRZEMYŚLE (OSOBY)

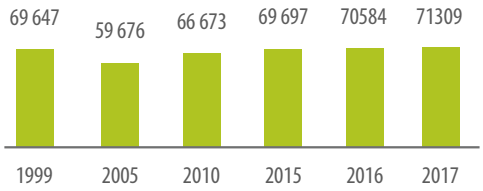

**Dla 2017 roku przedstawione w publikacji wskaźniki są wynikami wstępnymi.

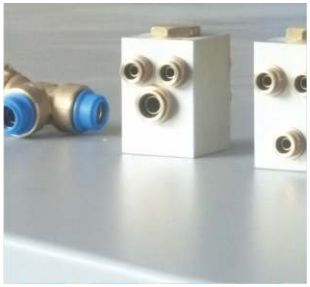

PRODUKCJA
CZĘŚCI I AKCESORIÓW MOTORYZACYJNYCH

Pięć globalnych koncernów zlokalizowało w Gorzowie Wlkp., Nowej Soli, Świebodzinie i Żarach swoje zakłady produkujące części i akcesoria motoryzacyjne. Dla największych marek samochodów dostarczają one elementy tłoczone z blachy, deski rozdzielcze i panele drzwiowe, wiązki elektroniczne, szkło samochodowe oraz siedziska do pojazdów.

Pozostałe grupy produktów obejmują m.in.: podzespoły elektroniczne i wiązki kablowe, odlewy aluminium, wały i koła zębate, skrzynie biegów, napędy, akcesoria tekstylne i z tworzyw sztucznych, sprzęt oświetleniowy, materiały akustyczne oraz odporne na wysokie temperatury, chlapacze samochodowe, chłodnice, specjalistyczne pojazdy użytkowe oraz naczepy i zbiorniki kontenerowe. Ponadto produkty inżynierii mechanicznej, mechatroniki oraz montaż różnych elementów pojazdów.

Rodzime firmy wprowadzają na rynek innowacyjne produkty. Są to m.in. układy oczyszczania spalin czyli filtry cząstek stałych, ponadto złącza do pneumatycznych układów hamulcowych w pojazdach użytkowych (jedyny polski i piąty producent w Europie), a z pojazdów specjalistycznych - oczyszczarki płyt lotniskowych (trzeci europejski producent).

WIODĄCE SPÓŁKI I PRZEDSIĘBIORSTWA: z Gorzowa Wlkp.: SE Bordnetze Polska, Faurecia oraz Lindo Catsystem; ze Świebodzina: Adient Poland, Kico, MHS Serwis Mikulski i Zakład Elektrotechniki Motoryzacyjnej (ZEM); z Żar: Saint Gobain Sekurit, Or-Sat, Plastbud; z Nowej Soli: BCC Polska, Gedia Poland, Nord Napędy; Molex, Sulęcin; Olsa Poland, Kostrzyn n/ Odrą; Dobrowolski, Wschowa; MB Pneumatyka, Sulechów; Vocol, Gubin; Kietzmann Coatings, Żagań; DBW Polska, Cigacice; Maximus, Kargowa; AE Group Polska, Strzelce Krajeńskie; Wasiak Group, Kożuchów.

BRANŻA MOTORYZACYJNA W STATYSTYCE

WARTOŚĆ PRODUKCJI SPRZEDANEJ (MLD PLN)

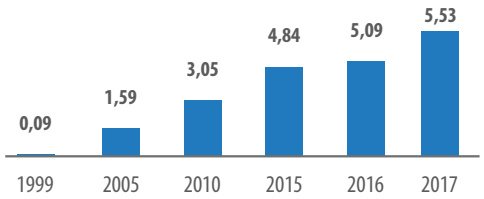

PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE (OSOBY)

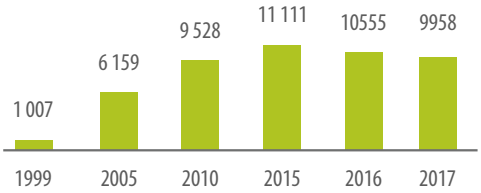

PRODUKCJA
ARTYKUŁÓW SPOŻYWCZYCH

W regionie występują silne grupy producenckie specjalizujące się w produkcji warzyw, owoców i zbóż. Są to rzodkiewki, ogórki i kapusta kwaszona, szparagi, pieczarki, ponadto wysokiej jakości zboża, nasiona roślin oleistych oraz truskawki i maliny. W miejscowości Sława koncentruje się produkcja różnorodnych wędlin, świeżego i mrożonego mięsa wieprzowego, wołowego oraz drobiowego. Lubuskie jest również wiodącym krajowym producentem i eksporterem mięsa i wyrobów z indyka. Licznie występują tu także zakłady wylęgu drobiowego oraz hodowla bydła mlecznego.

Międzynarodowe uznanie zdobyły lubuskie proszki jajowe, piwa, w tym pierwsze w Polsce piwo kąpielowe, kasza gryczana, makarony, mrożonki (warzywa i dania gotowe) koncentraty lodowe i lody, pieczywo, dżemy dla diabetyków, herbaty, różnorodne słodycze, gotowe zestawy racji żywnościowych (m.in. dla wojska i straży pożarnej) oraz karmy dla psów.

W regionie swoją produkcję prowadzą inwestorzy zagraniczni, oferujący na rynek krajowy i europejski (głównie niemiecki) różnorodne artykuły spożywcze. Są to gotowe sery typu mozzarella i ricotta, wędliny dojrzewające, przetworzone wyroby kuchni europejskiej i orientalnej (sosy, dresingi) oraz bliskowschodnie osłonki naturalne (baranie i kozie) niezbędne w produkcji wędlin.

Kolorytu gospodarczego branży spożywczej dodaje powrót regionu do tradycji winiarskich. W ramach utworzonego Lubuskiego Szlaku Wina i Miodu, oferowane są wina w odmianach riesling, pinot noir, regent oraz traminer.

WIODĄCE SPÓŁKI I PRZEDSIĘBIORSTWA: ze Sławy: Biodama, ZPM Sława, Balcerzak i Spółka; Bomadek, Trzebiechów; Konecke, Słubice; Latteria Tinis, Rzepin; z Gorzowa Wlkp.: Piekarnia Bagietka i Kaskat; Rzeźnictwo Zyguła Zbąszynek; Sarris Darm, Santok; z Nowej Soli: AB Foods i Ovopol; Leks, Sulęcin; z Zielonej Góry: Arpol, Nordis i Saba; Boss Browar Witnica; Sulma, Sulechów; Nestle, Kargowa; z Lubska: Praliny Łużyckie oraz Magnolia; Caramella, Kożuchów; Malwa Tea, Lubiszyn; Zakład Wylęgu Drobiu Sztuder, Dąbie; Spółka Rolna Kalsk; Hodowla Zwierząt Zarodowych Osowa Sień; Pałac Mierzęcin Wellness & Wine Resort.

BRANŻA SPOŻYWCZA W STATYSTYCE

WARTOŚĆ PRODUKCJI SPRZEDANEJ (MLD PLN)

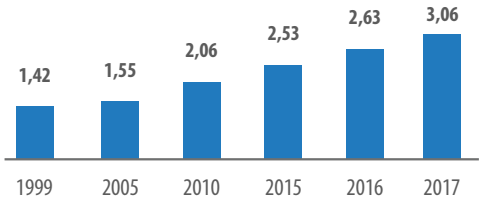

PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE (OSOBY)

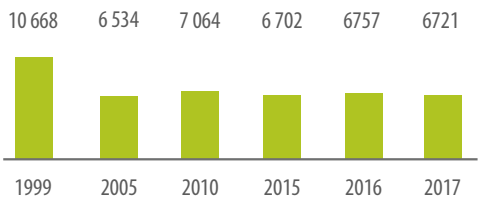

PRZETWÓRSTWO
DREWNA I PRODUKCJA MEBLI

Lubuskie to potentat w przetwórstwie drewna oraz produkcji mebli. Kilka firm z kapitałem zagranicznym skoncentrowało tutaj swoją produkcję wyrobów drewnopochodnych (używanych w branżach meblarskiej, budowlanej, wykończeniowej i motoryzacyjnej) oraz produkcji płyt komórkowych i wiórowych, ponadto komponentów mebli oraz mebli.

Firmy krajowe specjalizują się w produkcji luksusowych mebli tapicerowanych i skórzanych, z drewna litego, na bazie płyt drewnopochodnych (MDF, HDF i LDF). Są one przeznaczone do użytku domowego, do biur, sklepów, urzędów, banków, kręgielni, dla branży turystycznej, gastronomii, szkół i uniwersytetów.

Z drewna produkowane są wyroby przeznaczone do grodzenia, wyposażania i dekoracji ogrodów, parków, tarasów, balkonów, marketów oraz wszelkiego rodzaju przestrzeni rekreacyjnych. Paliwem z odpadów drzewnych jest pelet wykorzystywany do ogrzewania domów i innych pomieszczeń.

Coraz większą popularnością cieszy się produkcja domów mieszkalnych w technologii szkieletowej oraz rekreacyjnych i letniskowych z bala litego w technologiach fińskiej i kanadyjskiej. Przedstawiciele branży budowlanej mogą skorzystać z bogatej oferty producentów stolarki okiennej klasycznej, nowoczesnej i zabytkowej oraz elementów dachowych. Z drobniejszych wyrobów lubuskie oferuje . . . drewniane oprawki okularów.

WIODĄCE SPÓŁKI I PRZEDSIĘBIORSTWA: z Żar: Kronopol i Alpodach; z Krosna Odrzańskiego Homanit i Stolhaus; Ikea Industry, Chlastawa; z Gubina: A. Z. Iwaniccy Meble Tapicerowane i Z.E.W. Divani Kasprzak; „AEK", Gorzów Wlkp.; z Zielonej Góry: Stelmet, Agromax, Dual Meble, Jarmel, Polset; Jadik, Nowa Sól; Steinhoff - Chociszewo, Zielona Góra, Rzepin i Witnica; ze Skwierzyny: Artur Bujak „DRWAL", Meble Merda i Lignapol; Iste, Babimost; Sanipol, Międzyrzecz; HfH, Droszków; Maj-Haus, Rzepin; Świebodzin Fabryka Okien Drewnianych Line; Elitwear, Santok; „FRANZ-POL" Z.U.H. Sp. z o.o, Sulechów; PPHU Drewit Sp. z o.o., Witnica.

BRANŻA PRZETWÓRSTWA DREWNA I PRODUKCJI MEBLI W STATYSTYCE

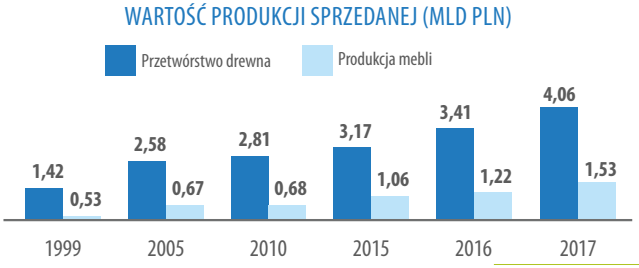

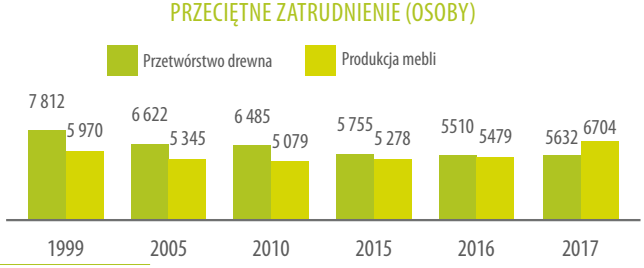

PRODUKCJA
PAPIERU I WYROBÓW Z PAPIERU

Lubuscy producenci oferują coraz nowsze generacje produktów z różnorodnych gatunków celulozy i papieru (w tym bezdrzewnego) służące do użytku osobistego i przemysłowego. Jest to papier powlekany i niepowlekany służący do druku broszur, formularzy, książek i kopert.

Grupę galanterii papierniczej stanowią wysokiej jakości bibułki higieniczne takie jak: papier toaletowy, ręczniki, chusteczki, serwetki w tym pod nadruk, ponadto papierowe artykuły higieniczne do użytku profesjonalnego.

Segment opakowań jednorazowych obejmuje różnorodne torby konsumenckie i przemysłowe, torebki i worki papierowe, papiery powlekane, laminaty wielowarstwowe z i bez papieru oraz opakowania medyczne wykorzystywane w przemyśle farmaceutycznym, spożywczym, kosmetycznym, chemicznym, budowlanym, gastronomii oraz w szpitalach.

Nowe formy ekspozycji w sklepach sieciowych (kartonowe regały) oraz dynamiczny rozwój branży e-commerce zwielokrotnił zapotrzebowanie na różnego typu jedno i wielobarwne, lakierowane i klejone wyroby z kartonów, tektur litych oraz tub wysyłkowych, które są produkowane w województwie lubuskim.

Wśród bogatej oferty są produkty objęte patentem chronionym. Od 2015 roku w sprzedaży pojawiły się kartony o podwyższonej wytrzymałości służące m.in. do pakowania dynamicznego lub przechowywania w ekstremalnych warunkach klimatycznych. Lubuskim patentem są także rożki z sosjerką do pakowania frytek.

Warto zwrócić uwagę, że silna koncentracja firm (zagranicznych i krajowych) tej branży występuje w Kostrzynie n/Odrą.

WIODĄCE SPÓŁKI I PRZEDSIĘBIORSTWA: z Kostrzyna n/Odrą: Arctic Paper, ICT, Hanke Tissue, Stenqvist Poland, Unipaco, Akima; Demdruk, Lubsko; Karton-Pak, Nowa Sól; Lamix, Witnica; Royalpack Tatar, Słone; EKO-PAK Producent Opakowań Tekturowych Piotr Sypniewski, Niegosław; Smurfit Kappa, Drezdenko; VP Polska, Żagań; Wokar, Kargowa.

PRODUKCJA PAPIERU I WYROBÓW Z PAPIERU W STATYSTYCE

WARTOŚĆ PRODUKCJI SPRZEDANEJ (MLD PLN)

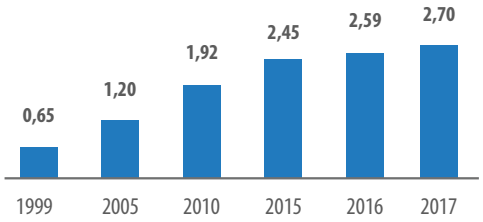

PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE (OSOBY)

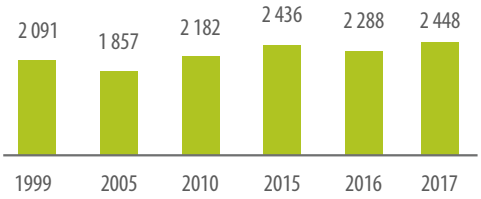

PRODUKCJA
WYROBÓW Z METALI

W województwie lubuskim systematycznie zwiększa się produkcja wyrobów z metali. Są to m.in.: produkty mocujące, części zamienne do maszyn i urządzeń, kontenery, konstrukcje stalowe oraz aluminiowe mostów, dla przemysłu i rolnictwa, platformy transportowe, dźwigi, żurawie teleskopowe i suwnice portowe, ogrodzenia, bramy oraz rusztowania budowlane szybkiego montażu, ponadto precyzyjne odlewy z żeliwa sferoidalnego oraz ciśnieniowe z aluminium. Oferowana jest obróbka metali i blach, nakładanie powłok na metale, ponadto cynkowanie, niklowanie i chromowanie na potrzeby branży motoryzacyjnej, AGD i automatyki przemysłowej. Z mniejszych to ramy, szyldy i stojaki reklamowe.

Na potrzeby branży budowlanej produkowane są rury preizolowane i kształtki, (stalowe i polietylenowe) dla podziemnych i naziemnych systemów ciepłowniczych, do sieci wodno-ściekowych oraz rurociągów technologicznych dla przemysłu oraz inne instalacje rurociągowe.

Koncentracja i silna pozycja firm branży metalowej sprawiła, że utworzono Lubuski Klaster Metalowy (LKM) z siedzibą w Gorzowie Wlkp. Przedstawiciele klastra angażują się w tworzenie nowoczesnego systemu szkolnictwa zawodowego i wyższego (kierunki mechaniczne, a zwłaszcza spawalnictwo) oraz w prace Gorzowskiego Ośrodka Technologicznego Parku Naukowo-Przemysłowego w Gorzowie Wlkp. Członkowie LKM generują również nowe produkty dla przemysłu (np. giętarka używana do produkcji grzejników rurowych, obrabiarki wiertarskie i formy wtryskowe).

WIODĄCE SPÓŁKI I PRZEDSIĘBIORSTWA: z Gorzowa Wlkp.: Energorem, Fabbro, Holding-Zremb, Gotech, Kowalstwo Artystyczne KARNIA i Neofac Polska; POM Strzelce Krajeńskie; Victaulic Polska, Drezdenko; z Międzyrzecza: ZPU Jońca, Polskie Rury Preizolowane i Agos; Darstal, Zielona Góra; z Dobiegniewa: Famix i Tokar; Meprozet, Stare Kurowo; M-S & PICO Rusztowania, Borowina; VOIT, Nowa Sól; LAMO, Wilkanowo; Galwanizernia, Żagań; Roltex, Sulechów; z Kostrzyna n/Odrą: Montax i Teleskop; ze Świebodzina: Euro-Box i Rotometal; Linstal, Jasień; PW Produs, Żary; Stahl-Mont, Słońsk.

PRODUKCJA WYROBÓW Z METALI W STATYSTYCE ***

*** w niniejszej publikacji ze względu na brak danych za 1999 rok oraz objęciem tajemnicą statystyczną danych za lata 2014 i 2015 nie ujęto branży produkcji metali, której wartość sprzedana wyniosła w 2016 roku 1,74 mld złotych

WARTOŚĆ PRODUKCJI SPRZEDANEJ (MLD PLN)

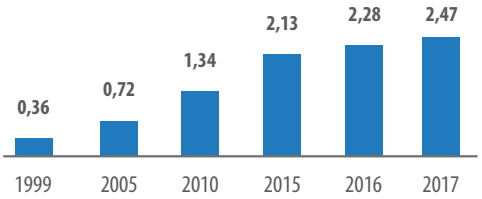

PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE (OSOBY)

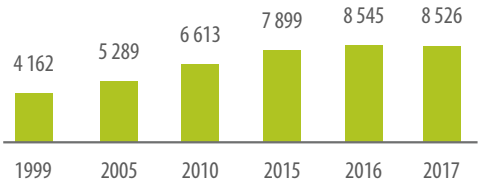

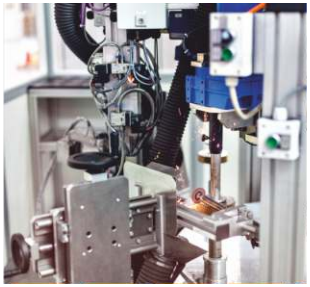

PRODUKCJA
MASZYN I URZĄDZEŃ

W województwie lubuskim swoją produkcję prowadzą firmy oferujące szeroką gamę maszyn i urządzeń o różnorodnym przeznaczeniu. Są to urządzenia gastronomiczne, w tym dla cukiernictwa i piekarnictwa oraz chłodnicze. Dla przemysłu są projektowane i produkowane kompletne systemy transportowe i linie produkcyjne, maszyny i urządzenia do produkcji stolarki z PCV, aluminium, drewna oraz dla hutnictwa i górnictwa. Są to również urządzenia i instalacje dla przemysłu do filtrowania emulsji i olejów oraz zbiorniki na materiały ciekłe zapalne oraz trujące i żrące, jak również sortownie odpadów i biogazownie.

Ponadto wysięgniki do dźwigów samojezdnych i gąsienicowych, podesty, kontenerowe wytwórnie mas bitumicznych i mieszanek betonowych, szafy, sejfy oraz systemy kominowe i kominki.

W ofercie jest również interdyscyplinarna dziedzina budowy zakładów produkcyjnych „pod klucz" oraz przenoszenia fabryk dla polskich i zagranicznych inwestorów.

Specyfiką regionalną, z koncentracją firm w Świebodzinie, jest produkcja - głównie na eksport - urządzeń do obróbki cieplnej i powierzchniowej metali oraz pieców topialnych. Urządzenia te są wykorzystywane do produkcji m.in. elementów samolotów, samochodów, przyrządów chirurgicznych, monet oraz przez firmy z branż narzędziowej i elektrotechnicznej. Zaawansowanie technologiczne sprawia, że firmy te generują znaczną ilość patentów. Ponadto wokół nich powstały kolejne mniejsze firmy produkujące piece do obróbki cieplnej metali, ceramiki i innych zastosowań, części zamienne oraz oferujące usługi, modernizacje i remonty pieców.

WIODĄCE SPÓŁKI I PRZEDSIĘBIORSTWA: z Żar: Classic Dorota Szwabowicz, Magorex, Minowa-Metal, MK i Urban Polska; z Krosna Odrzańskiego: Kromet i Krosno Metal; IdeaPro, Nowa Sól; Tekra, Gubin; R&D Tech Zielona Góra; z Gorzowa Wlkp.: GFM CADWIT, Goma, Gomad i Mestil; ForNature, Żagań; ZOM Roczniak, Wilkanowo; Intercal, Czerwieńsk; Teleskop, Kostrzyn n./Odrą; Gastro-Tar, Stary Kisielin; MPLAB Piotr Janica, Sulechów; ze Świebodzina: Seco Warwick, AMP, Remix i pozostałe: Bodycote Polska, Riva, Techmat, Robotherm, Termas, ponadto: LE.KO.

PRODUKCJA
MASZYN I URZĄDZEŃ
W STATYSTYCE

WARTOŚĆ PRODUKCJI SPRZEDANEJ (MLD PLN)

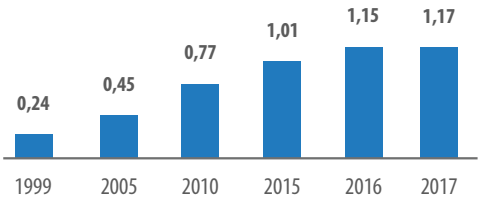

PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE (OSOBY)

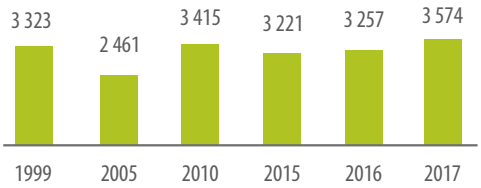

PRODUKCJA
URZĄDZEŃ ELEKTRYCZNYCH

Tradycja produkcji urządzeń elektrycznych sięga w regionie lat 50-tych XX wieku, kiedy powołano do życia zakłady mierników elektrycznych. Obecnie są to czołowe europejskie zakłady produkujące przekaźniki i aparaturę automatyki przemysłowej mające zastosowanie w energoelektronice, elektronice przemysłowej i użytkowej, telekomunikacji, AGD oraz w przemyśle chemicznym, hutniczym, spożywczym, lekkim, motoryzacyjnym i górnictwie.

Wśród urządzeń energetycznych oferowanych przez rodzimych producentów są różne typy obudów i złączy kablowych, nowatorskie stacje transformatorowe, elektryczne urządzenia rozdzielcze niskiego napięcia, szafy ipulpity sterownicze dla budownictwa i przemysłu. Ponadto systemy testowania aparatury mierzącej zużycie i jakość energii elektrycznej, urządzenia do detekcji gazów i automatyki grzewczej oraz automatyczne systemy ochrony przeciwpożarowej.

Coraz więcej lubuskich firm świadczy kompleksowe usługi z zakresu energetyki zawodowej w czasie procesu realizacji dużych inwestycji. Zwiększony popyt na samochody i pojazdy elektryczne sprawił, że w ślad za prowadzonymi badaniami naukowymi idzie produkcja i eksport terminali ładowania pojazdów elektrycznych.

Osobną grupę stanowią producenci sprzętu oświetleniowego wewnętrznego (lamp elektrycznych, żyrandoli, kinkietów, oświetlenia LED, plafonów) oraz opraw przemysłowych zewnętrznych do iluminacji budynków, ulic i parkingów. Łączą one nowoczesne wzornictwo z funkcjonalnością i znakomitymi parametrami świetlnymi. Produkty te powstają we własnych pracowniach projektowych i są dedykowane zazwyczaj indywidualnym odbiorcom.

WIODĄCE SPÓŁKI I PRZEDSIĘBIORSTWA: z Zielonej Góry: Lumel, Ekoenergetyka-Polska, Energotronic Polska, Calmet, H. Sypniewski, JS Integral, LUG, Mazel, Iglotechnik; Elektrosystem, PPU Elektron; OBR Nemo; Multimon, Relpol, Żary; z Gorzowa Wlkp.: Alkaster, Cantech Polska i Reflect; Conistics Słubice; Elektrobud, Wschowa; Caleg, Lubsko; z Nowej Soli: Hesmo, Octalex i Salteko; TEO Technologie Energii Odnawialnej, Strzelce Krajeńskie; Feryster®, Iłowa.

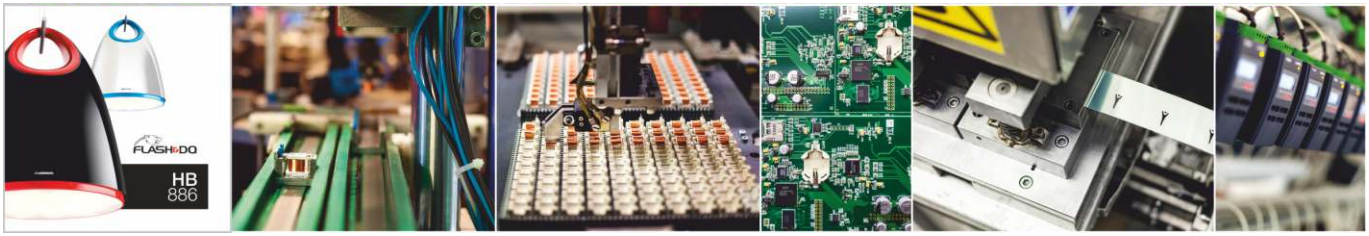

PRODUKCJA
URZĄDZEŃ ELEKTRYCZNYCH
W STATYSTYCE***

*** - wskaźniki statystyczne od 2005 roku

WARTOŚĆ PRODUKCJI SPRZEDANEJ (MLD PLN)

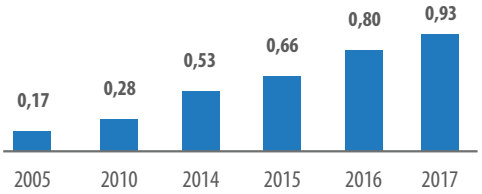

PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE (OSOBY)

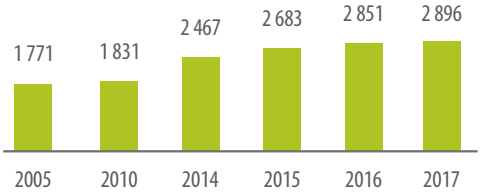

BRANŻA
IT / ICT

W województwie lubuskim, działają firmy, które wprowadzają od lat innowacyjne produkty dla branży IT/ICT. Rynki globalne podbiły zielonogórskie rozwiązania w zakresie płatnej telewizji cyfrowej i interaktywnej (ponad 200 patentów i ponad 50 milionów sprzedanych urządzeń), a obecnie są to również oprogramowania dla Internetu rzeczy, wykorzystywane w urządzeniach domowych.

Na rynku europejskim i krajowym popularnością cieszą się oprogramowania dla biznesu i systemy ERP, wspomaganie zarządzania majątkiem sieciowym oraz systemy lokalizacji obiektów w czasie rzeczywistym (RTLS). Zielonogórscy informatycy przy wsparciu naukowców z tamtejszego Uniwersytetu zaproponowali system kryptograficzny do zastosowań w teleinformatyce, e-usługach i systemach elektronicznego obiegu dokumentów. Opracowują także rozwiązania usprawniające pracę w logistyce dla międzynarodowych przedsiębiorstw handlowych i transportowych oraz w sektorze inżynierii elektronicznej, telematyki i branży kosmicznej. Coraz większą popularnością cieszy się archiwizacja danych cyfrowych, a dostarczanie usług chmury komputerowej staje się standardem.

Oferta firm informatycznych obejmuje ponadto kompleksowe usługi z zakresu wdrożenia stron internetowych, systemów e-commerce, rozwiązań na urządzania mobilne, e-learning, kampanii marketingowych itp.

Zgodnie z trendami światowymi firmy lubuskie coraz częściej korzystają z usługi e-commerce. Sprzyja to internacjonalizacji, zwiększa inwestycje w infrastrukturę magazynowo-logistyczną, pozwala na poszerzenie oferty handlowej i zwielokrotnienie przychodów ze sprzedaży.

Wiele firm prowadzi sprzedaż przez Internet, np. tworzywa sztuczne, odzież, maszyny dla rolnictwa, części do samochodów marki Porsche, itd. W bardzo krótkim czasie globalne rynki zdobyły - i stały się rozpoznawalnymi markami - spółki oferujące sprzedaż przez Internet obuwia i produktów skórzanych, jak również usługi wymiany walut.

WIODĄCE SPÓŁKI: z Zielonej Góry: ADB Polska, Adips, AKSON elektro, Apator-Rector, Astec, FS Cockpit, InfoTech, Streamsoft, Proalpha; Sygnity Business Solutions, AMB Software, MetaPack Poland; Hertz Systems Ltd, Cinkciarz.pl, Eobuwie.pl; z Gorzowa Wlkp.: Pageandshop i TPV Display; z Nowej Soli: Sinersio i Teile.com Tomasz Napieralski; aPRESS24.pl, Żary; PC Soft Systemy Teleinformatyczne, Strzelce Krajeńskie.

PRODUKCJA
CHEMIKALIÓW I WYROBÓW CHEMICZNYCH

Produkcja wyrobów chemicznych oraz z tworzyw sztucznych to kolejne branże, które są mocno zakorzenione w województwie lubuskim. Włókniny poliamidowe od początku lat 50-tych XX wieku są produkowane w Gorzowie Wielkopolskim. Rozwój branży sprawił, że z poliamidów są obecnie produkowane specjalistyczne chemikalia (tzw. tworzywa konstrukcyjne), a z polimerów wysokiej jakości włókna (cienkie i najcieńsze monofile), używane w branży motoryzacyjnej, maszynowej, pasmanterii oraz tekstyliach architektonicznych. Prowadzone są również badania nad wykorzystaniem topników wykorzystywanych w procesie spawania łukiem krytym.

Osobną grupę stanowią produkty chemii budowlanej, do której należą tynki, farby zewnętrzne i wewnętrzne, grunty oraz systemy ociepleń na bazie styropianu.

Z wyrobów szklarskich i chemicznych produkowane są lampiony ozdobne do zniczy, słoje, szkło wodne, sodowe i potasowe, szkliste krzemiany sodu i potasu.

Znaczącą pozycję zajmuje szkło hartowane, które poza branżą motoryzacyjną używane jest do produkcji kominków, kabin prysznicowych, w meblarstwie i AGD oraz jest wykorzystywane w agresywnych warunkach przemysłowych.

Do użytku domowego produkowane są detergenty, środki myjące i czyszczące, ponadto produkty do kąpieli oraz kosmetyki do pielęgnacji dłoni, ciała i włosów. Zastosowanie innowacyjnych rozwiązań w dziedzinie powłok światłoutwardzalnych oraz polimerów sprawiły, że Lubuskie jest największym w Europie producentem żelu UV, który jest używany do pielęgnacji paznokci.

WIODĄCE SPÓŁKI: z Gorzowa Wlkp.: Stilon, Monosuisse, Rhodia Polyamide Polska / Solvay Engineering Plastics Poland, Calvia, Silcare; Ciech Vitrosilicon, Iłowa; z Zielonej Góry: Fast, Marba i Postel Collection; z Żar: Hart SM i Węgier Glass; International Chemical Company S.A., Świebodzin.

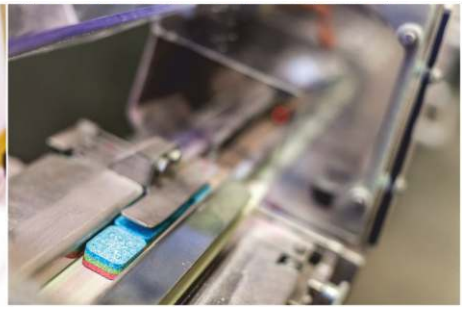

PRODUKCJA CHEMIKALIÓW I WYROBÓW CHEMICZNYCH W STATYSTYCE

WARTOŚĆ PRODUKCJI SPRZEDANEJ (MLD PLN)

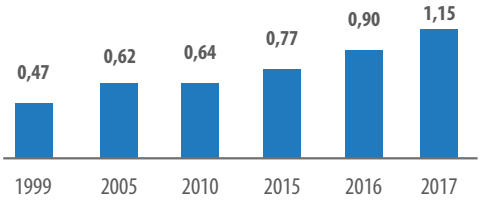

PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE (OSOBY)

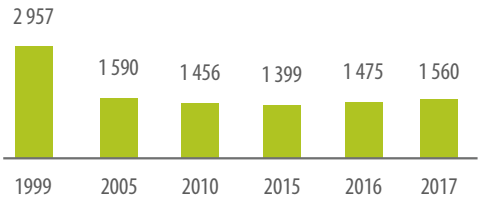

PRODUKCJA
WYROBÓW GUMOWYCH I Z TWORZYW SZTUCZNYCH

Segment gotowych produktów z tworzyw sztucznych obejmuje opakowania (m.in.: butelki, słoiki, tuby oraz nakrętki i kapsle) dla branż chemii gospodarczej, kosmetyków, artykułów spożywczych jak również … piśmienniczych – głównie długopisów.

Oferta dla branży budowlanej i małej architektury obejmuje stolarkę PCV, np. opatentowane rozwiązania okien (w tym energooszczędnych z polistyrenu), ponadto baseny kąpielowe, drzwi, klamki, rolety, płyty, wykładziny, włókniny oraz listwy przypodłogowe, a do użytku zewnętrznego gotowe elementy placów zabaw, ścianki wspinaczkowe i pochylnie ślizgowe oraz lżejszy styropian i produkty ze styropianu.

Wyroby z tworzyw sztucznych produkowane są także dla branży motoryzacyjnej (np. owiewki i kabiny sypialniane samochodach ciężarowych). Z kolei branża odzieżowa wykorzystuje te tworzywa do produkcji odzieży ochronnej i specjalistycznej, jak również do produkcji nici rozpraszających ładunek elektryczny.

Na uwagę zasługuje produkcja figur dekoracyjnych z tworzyw sztucznych i włókna szklanego, skoncentrowana w powiecie nowosolskim. Są to m.in.: krasnale, zwierzęta, dinozaury i postacie przeznaczone do użytku zewnętrznego dla instytucji, firm i prywatnych ogrodów. Figury są również prezentowane na wystawach plenerowych sztuki współczesnej (Cow Parade), a czterometrowe Oscary stanowią ozdobę podczas uroczystej Gali w Hollywood, gdzie wręczane są Nagrody Akademii Filmowej.

WIODĄCE SPÓŁKI I PRZEDSIĘBIORSTWA: z Gorzowa Wlkp.: Gamaplast i Yetico; z Zielonej Góry: AJ Group, DreamPen, Novita, Masterchem, PetRing (dawniej: WGM), Rolex; Poli Eco, Szprotawa; Unitech, Żary; z Międzyrzecza: EsselPropack Polska, Converis, Swisspor i Promens Międzyrzecz; Ciech Vitrosilicon, Łowa; Elwiz, Świdnica; AM Okna, Skwierzyna; Ekstruder, Żagań; z Nowej Soli: Technochem, Malpol, Faz Figury; Fabryka Nici Amanda, Sulechów; Gumoplast, Sulęcin; Arpack, Słubice; Novo Tech, Kostrzyn n. Odrą.

PRODUKCJA
WYROBÓW GUMOWYCH
I Z TWORZYW SZTUCZNYCH
W STATYSTYCE

WARTOŚĆ PRODUKCJI SPRZEDANEJ (MLD PLN)

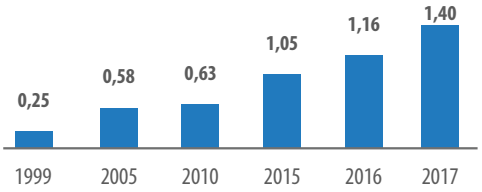

PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE (OSOBY)

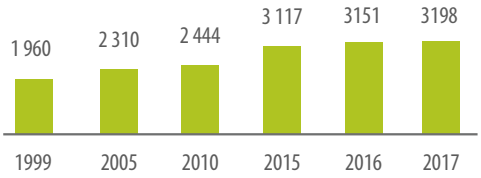

WYMIANA HANDLOWA
EKSPORT /IMPORT

Struktura wymiany handlowej jest odzwierciedleniem produkcji przemysłowej. Dominują produkty branży meblowej, akcesoria motoryzacyjne oraz maszyny i urządzenia. W dalszej kolejności są wyroby z przerobu drewna, z papieru, branży spożywczej, chemicznej i metalowej. Towarem eksportowym są również usługi w zakresie transportu i logistyki.

Najważniejszym partnerem handlowym województwa lubuskiego jest Republika Federalna Niemiec. Na niemiecki rynek trafia niemal 70% towarów i usług eksportowanych przez lubuskie firmy. Kolejne miejsca zajmują Włochy, Holandia i Dania. W imporcie ponad 50-procentowy udział mają Niemcy, a wśród innych partnerów znacząca jest pozycja Włoch, Danii i Czech.

Wymiana handlowa lubuskiego w 2016 roku wyniosła około 39,13 mld zł (9,42 mld euro). Województwo utrzymuje nadwyżkę eksportu nad importem w sposób nieprzerwany od 2010 roku. Od 2000 roku wartość eksportu z lubuskiego wzrosła ponad 5-krotnie. Lubuscy przedsiębiorcy eksportują towary do 140, a importują ze 114 państw.

STRUKTURA TOWAROWA WYMIANY HANDLOWEJ WOJEWÓDZTWA LUBUSKIEGO

EKSPORT:

- Meble i ich części
- Akcesoria dla przemysłu motoryzacyjnego
- Maszyny i urządzenia elektryczne i ich części
- Aparatura odbiorcza dla telewizji, monitory i projektory wideo
- Przewody elektryczne (i z włókien optycznych)
- Papier toaletowy, wata, papier i tektura, itp.
- Aluminium i artykuły z aluminium
- Poliamidy w formach podstawowych /artykuły z tworzyw sztucznych
- Płyta pilśniowa / płyta wiórowa, drewno
- Mięso i podroby jadalne z drobiu

IMPORT:

- Maszyny i urządzenia elektryczne, mechaniczne oraz kotły
- Rejestratory i odtwarzacze dźwięku
- Tworzywa sztuczne, chemikalia organiczne i włókna ciągłe chemiczne
- Pojazdy nieszynowe, części i akcesoria
- Ścier z drewna, drewno i artykuły, węgiel drzewny
- Papier i tektura
- Wyroby z żeliwa, stali, aluminium oraz artykuły z metali nieszlachetnych
- Paliwa mineralne, oleje mineralne, substancje bitumiczne oraz woski mineralne

WARTOŚĆ WYMIANY HANDLOWEJ WOJEWÓDZTWA LUBUSKIEGO - MLD EURO (DANE SZACUNKOWE)

EKSPORT

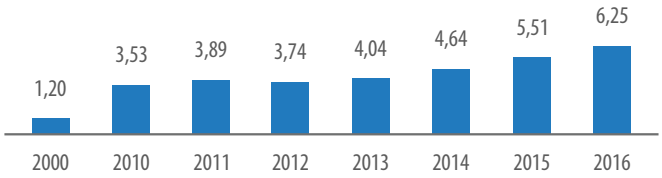

IMPORT

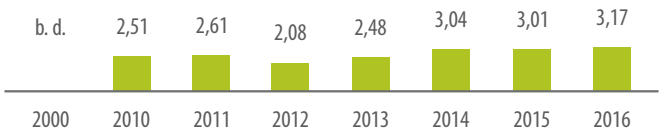

WSPARCIE EKSPORTU

Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego poprzez działania pro eksportowe ekspertów **Centrum Obsługi Inwestorów i Eksporterów (COIE)** tworzy klimat do wzrostu poziomu konkurencyjności lubuskich przedsiębiorstw iumożliwia dostęp do nieodpłatnych usług informacyjnych w zakresie niezbędnym do prowadzenia działalności eksportowej i/lub inwestycji poza granicami Polski.

Przedsiębiorcom są udostępniane informacje z dostępnych baz danych nt partnerów gospodarczych oraz o zagranicznych rynkach zbytu, ponadto nt źródeł i procedur pozyskiwania środków na finansowanie działalności eksportowej. Dzięki współpracy z Zagranicznymi Biurami Handlowymi oraz Wydziałami Ekonomicznymi Ambasad i Konsulatów RP na całym świecie, COIE udostępnia informacje nt uwarunkowań prawno-finansowych docelowych rynków.

Dzięki powyższym działaniom możliwe jest:

- podniesienie stopnia koncentracji informacji o rynkach zagranicznych,
- zmniejszenie kosztów wejścia przedsiębiorstwa na rynki zagraniczne,
- wzrost poziomu umiędzynarodowienia działalności gospodarczej przedsiębiorstw i wzrost konkurencyjności ich oferty eksportowej.

Od momentu powstania COIE organizuje dla lubuskich przedsiębiorców cykliczne spotkania informacyjne w zakresie rozwoju eksportu i inwestycji za granicą, na których omawiana jest specyfika rynków światowych. Dotyczą one głównie państw europejskich jak Niemcy, Skandynawia, Włochy, Austria, Szwajcaria, Białoruś, Rosja, ale również USA i państw Ameryki Południowej. Centrum jest również współorganizatorem misji gospodarczych do takich krajów jak USA, Niemcy, Białoruś, Włochy, Belgia, Kazachstan, Chiny i Korea.

Liczny udział w spotkaniach oraz misjach gospodarczych pokazuje skalę zainteresowania lubuskich firm ekspansją zagraniczną i poszukiwaniem nowych rynków zbytu i poziom gotowości przedsiębiorstw do wejścia na obce rynki. Ponadto COIE jest autorem publikacji pn. *Katalog produktów eksportowych województwa lubuskiego* dystrybuowany za granicą na wszelkiego rodzaju imprezach gospodarczych, seminariach, targach, czy konferencjach.

Więcej informacji na stronie: **www.lubuskie.trade.gov.pl**

INWESTYCJE I INWESTORZY

Położenie Województwa Lubuskiego przy granicy z Niemcami sprzyja inwestycjom zagranicznym głównie z Europy Zachodniej oraz krajów skandynawskich. Jest wiele powodów, dla których województwo jest atrakcyjne dla inwestorów. Oprócz przygranicznego położenia można wymienić dostępność kadr oraz bardzo dobrze rozwiniętą infrastrukturę techniczną: transport drogowy (A2, A18, S3), kolejowy, rzeczny oraz powietrzny (port lotniczy Zielona Góra/Babimost).

Potencjalny inwestor ma do dyspozycji wiele instytucji okołobiznesowych, które mogą pomóc w rozpoczęciu działalności na terenie regionu. Są to jednostki zarówno na szczeblu wojewódzkim, gdzie można wyróżnić między innymi Centrum Obsługi Inwestorów i Eksporterów (COIE) oraz Centrum Obsługi Inwestora (COI), funkcjonujące w strukturach Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubuskiego, jak i na szczeblu gminnym, gdzie w poszczególnych miastach można również znaleźć lokalne centra i biura obsługi inwestora.

Region oferuje inwestorom zagranicznym rozliczne zachęty inwestycyjne dostosowane do ich potrzeb. Możliwe jest łączenie różnych form pomocy np. zachęt w Specjalnych Strefach Ekonomicznych i zachęt podatkowych uchwalanych przez rady gmin.

Fundusze strukturalne Unii Europejskiej także mogą wspierać inwestycje w regionie, nie tylko bezpośrednio, ale także pośrednio np. pomagając zbudować bądź zmodernizować istniejącą infrastrukturę.

PRZYKŁADOWE INWESTYCJE Z OSTATNICH LAT, SPÓŁKI:

- **Furnmaster, Świebodzin (producent mebli)**
- **SDE (Sam Dong), Kostrzyn n. Odrą (branża metalowa)**
- **Ideal Automotive, Zielona Góra (motoryzacja)**
- **Jeronimo Martins, Gorzów Wlkp. (logistyka)**
- **CTP Invest, Iłowa (logistyka, park przemysłowy)**
- **Electropoli – Galwanotechnika, Nowa Sól (branża metalowa)**

Kapitał zagraniczny w Lubuskiem – TOP 5 :

Wartość kapitału podstawowego podmiotów z udziałem kapitału zagranicznego 2016 - 1,741 mld zł, inwestorzy z 40 państw.

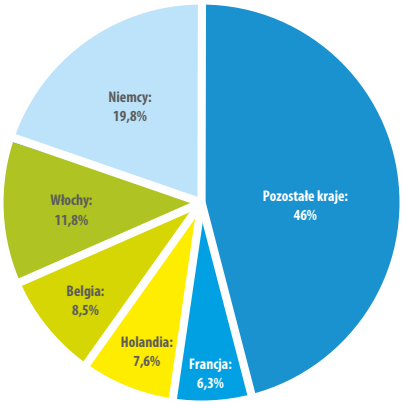

Invest in Lubuskie

STREFY (SSE, SAG I INNE)

Tereny inwestycyjne – Specjalne Strefy Ekonomiczne: Kostrzyńsko-Słubicka (K-SSSE), Wałbrzyska (W SSE) oraz Legnicka (L SSE)

W województwie lubuskim istnieją atrakcyjne oferty Specjalnych Stref Ekonomicznych (SSE). Preferencyjne warunki prowadzenia działalności gospodarczej występują w trzech SSE: Kostrzyńsko-Słubickiej SSE i jej ponad dwudziestu podstrefach, jednej podstrefie Wałbrzyskiej SSE oraz jednej podstrefie Legnickiej SSE.

W SSE na terenie województwa przedsiębiorca podejmujący działalność gospodarczą może skorzystać ze zwolnienia z podatku dochodowego CIT w wysokości 35-55 % wielkości poniesionych kosztów kwalifikowanych inwestycji lub dwuletnich kosztów pracy pracowników nowo zatrudnionych.

Dodatkowe przywileje w SSE to: dostępność działek w pełni przygotowanych pod inwestycje po konkurencyjnej cenie, darmowa pomoc przy załatwianiu formalności związanych z inwestycją, zwolnienie od podatku od nieruchomości (na terenie niektórych gmin).

Oferty na stronach: **www.kssse.pl** ; **www.invest-park.com.pl** ; **www.lsse.eu**

Tereny inwestycyjne – miejskie / gminne strefy aktywności gospodarczej (SAG), parki przemysłowe:

W województwie lubuskim gminy oferują również ponad 20 atrakcyjnych i bardzo dobrze przygotowanych miejskich i gminnych stref aktywności gospodarczych oraz parków przemysłowych m. in. w: Zielonej Górze, Gorzowie Wlkp., Nowej Soli, Witnicy, Żarach, Żaganiu, Sulechowie, Iłowej, Międzyrzeczu, Ośnie Lubuskim, Sulechowie, Sulęcinie, Szprotawie, Dobiegniewie i Gubinie.

Najczęściej stosowane w tych gminach zachęty inwestycyjne to preferencyjna cena gruntów oraz udzielanie zwolnienia z podatku od nieruchomości oraz od środków transportu – uzależnione od uchwał rad gmin. Preferencje dotyczą głównie nieruchomości, na których zrealizowano nowe inwestycje i stworzono nowe miejsca pracy. Wielkość oraz długość zwolnień uzależniona jest od sumy nakładów finansowych, ilości stworzonych miejsc pracy oraz wielkości przedsiębiorstwa starającego się o zwolnienie.

Oferty na stronach: **www.investinlubuskie.pl** ; **www.lubuskie.trade.gov.pl**

POWIERZCHNIA DOSTĘPNYCH UZBROJONYCH TERENÓW W WOJEWÓDZTWIE LUBUSKIM***

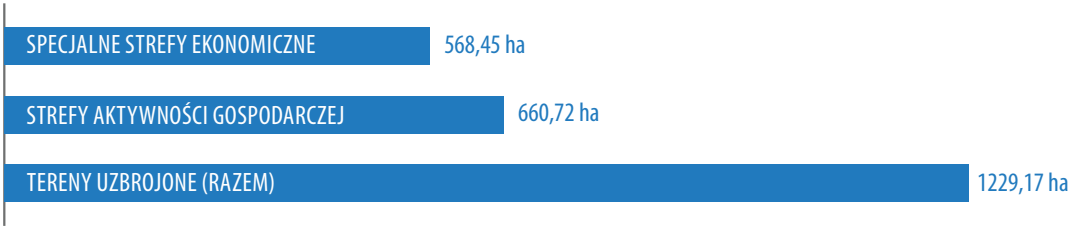

*** (dane na 1 stycznia 2018)

SEKTOR EDUKACJI

Istotnym czynnikiem wpływającym na ofertę edukacyjną szkół ponadgimnazjalnych jest dobrze wykształcona kadra nauczycielska oraz zaplecze i wyposażenie wymagane do praktycznej nauki zawodów. W tym celu prowadzone są systematycznie modernizacje warsztatów, pracowni szkolnych oraz bazy kształcenia praktycznego.

Nauczycielom oferuje się różnorodne formy dokształcania zawodowego, a uczniowie mają możliwość udziału w specjalnych programach nauczania i olimpiadach przedmiotowych, a najlepsi korzystają z programów stypendialnych.

W efekcie wieloletnich działań województwo lubuskie może pochwalić się szkołami średnimi oferującymi wysoki poziom kształcenia. W 2016 roku region uplasował się na 3 miejscu w Polsce pod względem zdawalności matur. Ponadto spośród 23 lubuskich liceów zamieszczonych na Liście Perspektyw 12 uplasowało się w pierwszej pięćsetce, a z 25 notowanych techników 7 znalazło się w grupie trzystu najlepszych w Polsce. Ponadto spośród 200 tzw. olimpijskich szkół (posiadających największą liczbę laureatów i finalistów olimpiad przedmiotowych i interdyscyplinarnych) 9 zlokalizowanych jest w lubuskiem. Są to 3 zespoły szkół technicznych (o profilach ekonomicznym, budowlanym i gastronomicznym) oraz 6 liceów z Zielonej Góry, Gorzowa Wlkp., Żagania i Żar.

Na uwagę zwracają wyniki lubuskich uczniów w trzydziestu edycjach Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej. Aż 244 razy zostali oni laureatami i finalistami ww. olimpiady, co plasuje województwo lubuskie na pierwszym miejscu w Polsce. Uczniowie lubuscy zdobywają laury w przedmiotach humanistycznych, ścisłych oraz coraz częściej w olimpiadach interdyscyplinarnych, np. Przedsiębiorczości, Wiedzy i Umiejętności Rolniczych, a zwłaszcza Innowacji Technicznych i Wynalazczości.

Dopasowanie oferty edukacyjnej do potrzeb rynku stanowi wyzwanie dla blisko 170 szkół (liceów, techników i szkół zawodowych), do których uczęszcza ponad 31 tysięcy uczniów. Wśród preferowanych kierunków technicznych można wymienić kształcenie inżynieryjno–techniczne, technologii informatycznych, usług dla ludności, biznesu i administracji oraz architektury i budownictwa. Ukończenie edukacji na poziomie średnim pozwala na rozpoczęcie pracy lub kontynuację nauki. Uczniowie posiadają także wiedzę z zakresu zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej.

SZKOŁY OLIMPIJSKIE Z WOJEWÓDZTWA LUBUSKIEGO (WG PERSPEKTYW): z Gorzowa Wlkp.: II LO, Technikum nr 3 w ZS Gastronomicznych; z Zielonej Góry: I LO, Technikum nr 3 w ZS Ekonomicznych, Technikum nr 1 w ZS Budowlanych i V LO im.; z Żagania: LO im. S. Banacha; z Żar: Katolickie LO oraz Społeczne LO.

SZKOŁY WYŻSZE

Po maturze młodzież może skorzystać z oferty 6 lubuskich szkół wyższych oraz 4 wydziałów zamiejscowych innych uczelni w ramach studiów I i II stopnia, studiów podyplomowych oraz doktoranckich (16 dyscyplin). W województwie lubuskim w 2016 roku kształciło się prawie 15 tys. studentów, w tym 11,6 tys. na Uniwersytecie Zielonogórskim (UZ).

Uniwersytet oferuje 60 kierunków kształcenia w ramach 12 wydziałów. Do pierwszej dziesiątki najwyżej notowanych w rankingach ogólnopolskich kierunków kształcenia należą: elektrotechniczne, matematyka oraz fizyka i astronomia. Do wyróżniających należy zaliczyć budownictwo oraz mechanikę.

Nowymi kierunkami kształcenia na lubuskich uczelniach są: lekarski i pielęgniarstwo, prawo i administracja, inżynieria kosmiczna (UZ), dietetyka (AWF ZWKF Gorzów Wlkp.), turystyka i rekreacja (AJP Gorzów Wlkp.) oraz język angielski i komunikacja międzykulturowa w Europie (CP Słubice).

Uczelnie lubuskie dają możliwość prowadzenia polsko-niemieckich studiów wspólnych w środowisku międzynarodowym oraz sukcesywnie poszerzają ofertę kształcenia w języku angielskim. Dotyczy to m.in. kierunków: ochrona środowiska, informatyka i ekonometria, matematyka, fizyka, inżynieria produkcji (UZ) i stosunki międzynarodowe (CP Słubice). Uczelnie oferują ponadto naukę języka polskiego studentom zagranicznym (AJP, Gorzów Wlkp.). Studenci zainteresowani poszerzaniem swoich horyzontów intelektualnych mają także możliwość korzystania z różnego typu inicjatyw młodzieżowych w ramach Programu Erasmus+.

Od wielu lat uczelnie lubuskie współpracują z firmami regionalnymi i globalnymi z m.in. takich branż jak energetyczna, ICT, mechaniczna, metalowa, technologie żywności oraz w zakresie zarządzania przedsiębiorstwem. Coraz częściej prowadzone są tzw. akademie oferujące kursy przygotowane przez firmy (ADB, CISCO, Meta Pack, Microsoft, Perceptus, REC, Siemens oraz Sinersio). Kadra wykształcona na lubuskich uczelniach z powodzeniem podejmuje pracę w przemyśle, usługach, bankowości oraz systemie edukacji.

Lubuskie Uczelnie: z Gorzowa Wlkp.: Akademia im. Jakuba z Paradyża (AJP), Wyższa Szkoła Biznesu (WSB), Akademia Wychowania Fizycznego im. Eugeniusza Piaseckiego w Poznaniu Zamiejscowy Wydział Kultury Fizycznej w Gorzowie Wielkopolskim (AWF ZWKF), Zamiejscowy Wydział Społeczno-Ekonomiczny Uniwersytetu Szczecińskiego (ZWSE US); z Gościkowa-Paradyża: Wyższe Seminarium Duchowne (WSD); z Kostrzyna n/Odrą: Wyższa Szkoła Zawodowa (WSZ); ze Słubic: Collegium Polonicum (CP); Uniwersytet Zielonogórski (UZ), w tym Wydział Zamiejscowy w Sulechowie; z Żar: Łużycka Szkoła Wyższa im. Jana Benedykta Solfy;

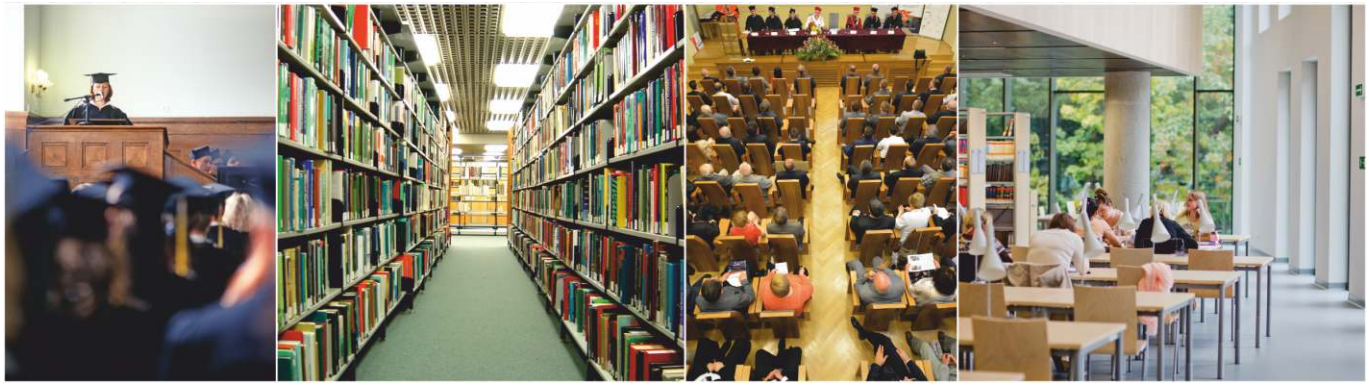

RYNEK PRACY

Według Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) z ponad 1 miliona Lubuszan, 444 tysiące stanowią osoby aktywne, a 361 tysięcy bierne zawodowo. Do grupy aktywnych zawodowo zaliczają się bezrobotni. Liczba osób bez pracy spadła ze 109,5 tys. osób w 2002 roku do 28 tysięcy w 2017 roku (przy stopie bezrobocia poniżej 8 %).

Zjawisko bezrobocia wykazuje silne zróżnicowanie terytorialne w województwie. Stopa bezrobocia w dużych miastach (Zielona Góra, Gorzów Wlkp.) oraz uprzemysłowionym powiecie słubickim wynosi ok. 4%, a na terenach 6 powiatów jest dwucyfrowe i waha się od 10% do 15,8%. Największą ilość bezrobotnych (prawie 60%) stanowią osoby z wykształceniem zawodowym oraz gimnazjalnym i podstawowym.

Spośród osób aktywnych zawodowo największa liczba znajduje zatrudnienie w sektorze prywatnym (74% osób zatrudnionych). W sektorze publicznym pracuje ponad co czwarty zatrudniony. Przetwórstwo przemysłowe zapewnia pracę prawie 30% zatrudnionych, w handlu i naprawie pojazdów samochodowych pracuje 17,4% osób, a w edukacji 10,6% osób.

W podziale na grupy zawodowe w regionie występuje najwięcej robotników przemysłowych i rzemieślników oraz specjalistów (po 17,1% ogółu). Znaczącymi grupami są również operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń (15,6%), pracownicy usług i sprzedawcy (13,9%) oraz pracownicy biurowi (11,5%).

ZE WZGLĘDU NA DUŻE ZAPOTRZEBOWANIE, OFERTY PRACY:

SKŁADANE W POWIATOWYCH URZĘDACH PRACY ADRESOWANE SĄ DO:

- pracowników wykonujących prace proste,
- pracowników usług i sprzedawców,
- robotników przemysłowych i rzemieślników.

DOSTĘPNE W INTERNECIE KIEROWANE SĄ W PIERWSZYM RZĘDZIE DO:

- techników i średniego personelu,
- specjalistów,
- pracowników usług i sprzedawców.

LICZBA BEZROBOTNYCH ORAZ STOPA BEZROBOCIA

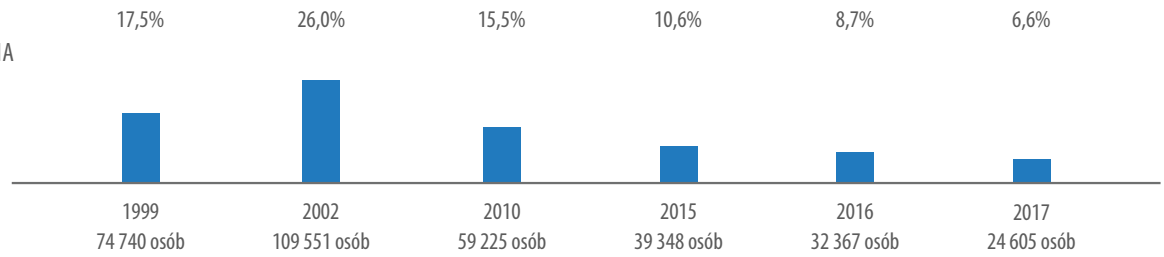

FUNDUSZE EUROPEJSKIE
NA RZECZ ROZWOJU LUBUSKIEGO

W ramach **Lubuskiego Regionalnego Programu Operacyjnego** (LRPO) 2007-2013 zrealizowano ponad 1000 projektów pozwalających na harmonijny rozwój województwa. Ponad połowę beneficjentów Programu (aż 565) stanowiły przedsiębiorstwa sektora MMŚP. Dzięki wsparciu z LRPO wybudowano nowe parki i centra B+R, a przedsiębiorcy przeprowadzili inwestycje, które pozwoliły na zwiększenie potencjału innowacyjnego firm oraz zwiększenie ich konkurencyjności.

Dzięki realizacji 308 projektów **Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka** (PO IG) przedsiębiorstwa mogły nabyć innowacyjne rozwiązania technologiczne, wdrożyć wyniki prac B+R i wynalazków, wykorzystać wzornictwo przemysłowe i użytkowe jako jedną z przewag konkurencyjnych oraz zwiększyć poziom eksportu. Dużym zainteresowaniem cieszyły się przedsięwzięcia pozwalające rozwinąć usługi świadczone w formie elektronicznej (e-usługi) oraz elektronicznego biznesu typu B2B.

Regionalny Program Operacyjny - Lubuskie 2020 (RPO-L2020) to narzędzie realizacji unijnej polityki spójności na lata 2014-2020. Przewiduje on wzmocnienie potencjałów regionu powodujące długofalowy, inteligentny i zrównoważony rozwój gospodarczy, co wpłynie na wzrost jakości życia mieszkańców województwa lubuskiego. Preferowana będzie zwiększona aktywność badawczo-rozwojowa i zastosowanie innowacyjności przedsiębiorstw oraz wzrost poziomu handlu zagranicznego sektora MMŚP.

Analiza sektorowa beneficjentów, którzy realizowali projekty o największym dofinansowaniu unijnym wskazuje, że były to głównie firmy branż: spożywczej, meblarskiej, budowlanej i medycznej, następnie chemicznej, produkcji papieru i kartonów. Aktywne były rodzime firmy sektorów IT/ICT i technologii środowiskowych, branży metalowej, a zwłaszcza maszyn i urządzeń topialnych. Złożone dotychczas wnioski do RPO-L2020 wskazują, że ich beneficjenci opracowują innowacyjne rozwiązania oraz kładą nacisk na optymalizację i automatyzację procesów produkcji.

WARTOŚĆ WSPARCIA UNIJNEGO WG PROGRAMÓW:	WARTOŚĆ WSPARCIA OGÓŁEM	WARTOŚĆ WSPARCIA DLA PRZEDSIĘBIORCÓW
LRPO 2007-2013	**2,06 mld zł**	**308,02 mln zł**
PO IG 2007-2013	**-**	**487,31 mln zł**
RPO-L 2020	**3,90 mld zł**	**832,98 mln zł**

LUBUSKIE PARKI I CENTRA B + R

Władze województwa lubuskiego za trzy pierwsze kluczowe inwestycje uznały wybudowanie parków naukowych, technologicznych i przemysłowych. W krótkim czasie powstały i rozpoczęły swoją działalność parki w Nowej Soli (2012), Gorzowie Wlkp. (2013) i Zielonej Górze (2014) oraz dwa centra B+R w Kalsku (2011) i Sulechowie (2012).

Współpraca pomiędzy ww. pięcioma centrami innowacji, środowiskiem akademickim i sektorem przedsiębiorstw zaowocowała wprowadzeniem łącznie 146 nowych produktów, innowacji produktowych, patentów, znaków towarowych i wzorów użytkowych. Odbiorcami są m.in. firmy branż energetycznej, informatycznej, metalowej, motoryzacyjnej, przetwórstwa tworzyw sztucznych, ochrony środowiska, spożywczej oraz sektor zdrowia.

Lokalizacja parków w pobliżu stref przemysłowych pozwoliła także na przyciągniecie nowych inwestorów. Parki, centra B+R, uczelnie i przedsiębiorstwa od 2015 roku współpracują w ramach Lubuskiej Sieci Innowacji (LSI) w celu generowania patentów i komercjalizacji nowych produktów.

PARK NAUKOWO TECHNOLOGICZNY UNIWERSYTETU ZIELONOGÓRSKIEGO SP. Z O.O., ZIELONA GÓRA / NOWY KISIELIN

PNT UZ prowadzi zaawansowane badania w 3 centrach: Centrum Budownictwa Zrównoważonego i Energii, Centrum Innowacji Technologie dla Zdrowia Człowieka oraz Centrum Technologii Informatycznych. Ponadto przybliża wyniki badań naukowych w przemyśle, wytwarza nowe technologie oraz wspiera proces transferu technologii, promuje innowacyjność, wspiera startupy i firmy z sektora MŚP.

Efektem działalności centrów i rezydentów Parku są liczne nowoczesne produkty i usługi. Są to infrastruktura dla pojazdów elektrycznych, rozwiązania informatyczne dla branży kosmicznej i wojskowości, systemy kotwienia dla budownictwa, dla medycyny metody wykrywania nowotworów, ponadto sprzedaż grafenu do różnych zastosowań. Oferta dla branży ochrony środowiska obejmuje budowę nowoczesnych biogazowi rolniczych, przemysłowych i farm fotowoltaicznych oraz biologicznych oczyszczalni ścieków.

GORZOWSKI OŚRODEK TECHNOLOGICZNY PARK NAUKOWO-PRZEMYSŁOWY SP. Z O.O., GORZÓW WLKP. / STANOWICE

GOT PNP specjalizuje się w badaniach oraz komercjalizacji innowacyjnych technologii oraz świadczeniu usług środowiskowych, ponadto oferuje usługi pomiarowe kontroli jakości 3D dla branży metalowej. Promuje również nauki przyrodnicze i ścisłe wśród dzieci i młodzieży (Klub Młodego Wynalazcy). Obsługuje przedsiębiorstwa MŚP na każdym poziomie zarządzania, prowadzi inkubację biurową, przemysłową i outsourcing procesów produkcyjnych. Współpracuje z nauką i biznesem na poziomie regionalnym, krajowym i transgranicznym.

Efektami prac GOT PNP jest opracowanie technologii produkcji oraz składu biodegradowalnej doniczki z kompostu. GOT PNP przeprowadził także modernizacje źródeł energii cieplnej i elektrycznej poprzez zastosowanie 3 rodzajów pomp cieplnych i ogniwa fotowoltaicznego. Ponadto skonstruowano urządzenie - cyklotren wraz z usługą zdalnego treningu personalnego świadczoną za pośrednictwem urządzenia (technologia inercyjnego treningu i rehabilitacji).

LUBUSKIE JEDNOSTKI B+R W STATYSTYCE

Stan na dzień: 20.04.2018

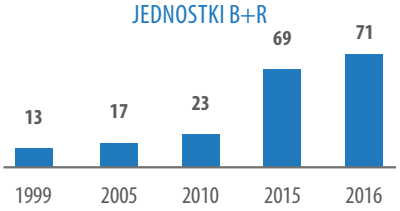

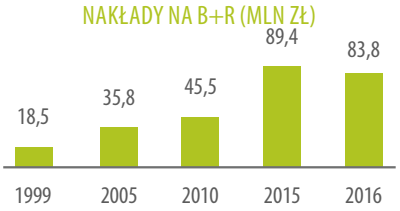

REGIONALNE CENTRUM TECHNOLOGII I WIEDZY INTERIOR SP. Z O. O., NOWA SÓL

Interior prowadzi projekty badawcze, doradza, szkoli, edukuje i inkubuje. Świadczy usługi w centrach badawczych. Wynajmuje powierzchnię biurową, laboratoryjną i produkcyjną. Interior prowadzi fundusz seed capital. Animuje współpracę gospodarczą. Tworzy innowacyjne spółki. Koordynuje Sieć Aniołów Biznesu Interior HUB.

Wychodząc naprzeciw zapotrzebowaniu firm branży metalowej w Parku Interior opracowano systemy i procesy zabezpieczeń antykorozyjnych (np. dla pieców do obróbki cieplno-chemicznej oraz w lakiernictwie przemysłowym). Z myślą o zdrowiu i jakości życia opracowano innowacyjne technologie napełniania wodą spożywczą opakowań wielokrotnego użytku. Pozostałe nowe produkty i innowacje opracowane w Interiorze wprowadziły firmy z branż: produkcji i druku 3D, poligraficznej, motoryzacyjnej, tele-medycyny i dietetyki, ponadto w zakresie systemów pomiarowych.

CENTRUM ENERGETYKI ODNAWIALNEJ SP. Z O.O., SULECHÓW

CEO prowadzi badania z zakresu pozyskiwania, przetwarzania i dystrybuowania energii odnawialnej z różnych źródeł, wzajemnych interakcji tych źródeł oraz szeroko rozumianej efektywności energetycznej w różnych warunkach klimatycznych.

Dla rynku energetyki odnawialnej Centrum zaproponowało i opatentowało nowe pompy ciepła (w tym do celów edukacyjnych), systemy akumulacji energii cieplnej, układy zabezpieczeń instalacji OZE oraz designerskie urządzenia grzewcze (w tym z funkcją SPA). Do Urzędu Patentowego RP zgłoszono również urządzenia do zabezpieczenia PPOŻ w instalacjach fotowoltaicznych oraz turbiny wiatrowe o pionowej osi obrotu.

LUBUSKI OŚRODEK INNOWACJI I WDROŻEŃ AGROTECHNICZNYCH SP. Z O.O., KALSK

Działalność Ośrodka koncentruje się na transferze wiedzy dla szkółkarstwa, ogrodnictwa i przetwórstwa spożywczego (serowarstwo, browarnictwo, przetwórstwo mięsne oraz owoców i warzyw). LOIiWA rozwiązuje problemy technologiczne producentów żywności, świadczy innowacyjne usługi, wykonuje badania i próby technologiczne oraz analizy laboratoryjne żywności i materiału roślinnego.

Współpraca Ośrodka z firmami zaowocowała m.in. stworzeniem nowych produktów (pieczywo na podpiwku, makarony z warzywami oraz skierowane do patentowania dżemy dla diabetyków).

Opracowano także nowe receptury pieczywa z dodatkiem owsa oraz serów camembert z mleka koziego. Z kolei mus marchewkowy Polska Organizacja Handlu i Dystrybucji uznała za produkt wysokiej jakości, przyznając Ośrodkowi za jego recepturę Certyfikat Dobry Produkt (2016).

PATENTY
I WZORY UŻYTKOWE
W WOJEWÓDZTWIE
LUBUSKIM*

* Dane wg Urzędu Patentowego RP

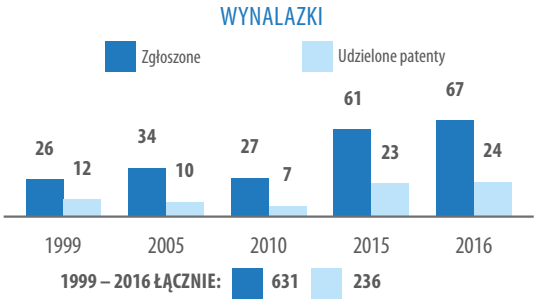

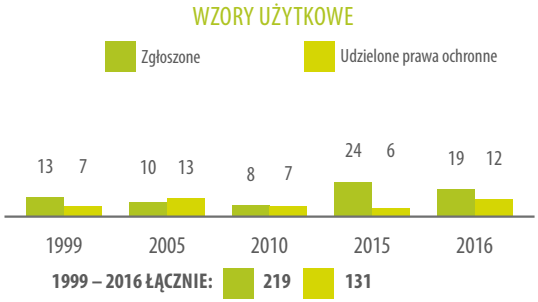

INTELIGENTNE SPECJALIZACJE
WOJEWÓDZTWA LUBUSKIEGO

W efekcie badań i konsultacji ze środowiskami m.in. biznesu, nauki i instytucji otoczenia biznesu w 2016 roku dokonano wyboru inteligentnych specjalizacji.

Przyjęte specjalizacje stanowią część polityki innowacyjnej regionu, którą szczegółowo określa Program Rozwoju Innowacji do 2020 roku. PRI 2020 łączy narzędzia służące wsparciu innowacji, przedsiębiorczości, wiedzy i kapitału społecznego. Efektem wdrożenia dokumentu powinno być podniesienie innowacyjności i konkurencyjności regionu poprzez rozwój nowych przewag w ramach wybranych obszarów inteligentnych specjalizacji regionu.

Zgodność z dokumentem wpływa na możliwość uzyskania wsparcia, przede wszystkim w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego – Lubuskie 2020, w tym: Osi Priorytetowej 1 – gospodarka i innowacje, Osi Priorytetowej 6 – regionalny rynek pracy, Osi Priorytetowej 8 – nowoczesna edukacja.

Wybranymi trzema inteligentnymi specjalizacjami województwa lubuskiego są Zielona gospodarka, Zdrowie i jakość życia oraz Innowacyjny przemysł. Obejmują one branże:

- Technologie środowiskowe
- Biogospodarka
- Usługi środowiskowe

- Technologie medyczne
- Usługi medyczne
- Turystyka zdrowotna
- Zdrowa, bezpieczna żywność (również produkty regionalne)

- Przemysł ICT
- Przemysł metalowy
- Przemysł motoryzacyjny
- Przemysł wydobywczy i energetyczny
- Przemysł drzewny, meblarski i papierniczy

Branże wspomagające:
sektor ICT, przemysł metalowy świadczący usługi dla obszaru technologii i usług środowiskowych, procesy logistyczne.

Branże powiązane:
sektor ICT, przemysł metalowy, procesy logistyczne (np. dystrybucja i magazynowanie itp.).

CZY WIECIE, ŻE...

- **Województwo lubuskie** jest najbardziej zalesionym regionem w Polsce - lasy zajmują prawie połowę powierzchni regionu (49,2%).
- „**Łuk Mużakowa**" to jedyny w Polsce Światowy Geopark UNESCO (2016) – założony w celu ochrony moreny czołowej, która jako jedyna taka struktura jest widoczna z kosmosu. Całkowita powierzchnia Łuku, jako formy morfologicznej powstałej ok. 300- 230 tys. lat temu podczas zlodowacenia, wynosi 170 km^2 (w Polsce znajduje się 75 km^2), a rozpiętość ramion łuku nie przekracza 20 km.
- Spółka **ADB** z Zielonej Góry jako pierwsza na świecie dostarczyła hybrydowy dekoder do odbioru telewizji naziemnej (2003 r.). Spółka wyprodukowała ponad 50 milionów sztuk urządzeń oraz wygenerowała ponad 200 patentów.
- Spółka **Bomadek** z Trzebiechowa jest największym eksporterem mięsa drobiowego.
- **Chroma** Sp. z o.o., to pierwsza (od 2009 roku) i największa w Polsce drukarnia internetowa - Chromadruk.pl.
- Spółka **Ciech Vitrosilicon** z Iłowej jest jedynym w Polsce producentem słoi DZK-Komfort z zamknięciem zatrzaskowo-klamerkowym.
- Spółka **Cinkciarz** z Zielonej Góry to jedyna lubuska firma, która znalazła się w rankingu Forbesa w pierwszej setce TOP 100 Marek, które są najlepiej rozpoznawalne w Polsce (branża usługi finansowe). Cinkciarz.pl to spółka osiągająca najwyższe przychody w województwie lubuskim – rocznie ok. 11 mld zł (za 2015 rok).
- Spółka **CRH** z Gozdnicy to jedyny w Polsce producent żółtej cegły klinkierowej (nazwa handlowa SAHARA).
- **Feryster®** Sp. z o.o. Sp.k. z Iłowej, to wiodący producent zaopatrujący rynek krajowy i europejski w elementy indukcyjne (dławiki, cewki i transformatory impulsowe), które posłużyły do produkcji 12 milionów urządzeń elektronicznych i elektrycznych.
- Spółka **ICT Poland** (Kostrzyn n/ Odrą) – posiada największą maszynę na świecie, pozwalającą na wyprodukowanie wstęgi papieru o szerokości 5,55 metra, ustalając nowe standardy wydajności dla całego sektora produkującego bibułę higieniczną.
- **Ikea Industry** to jeden z największych producentów mebli na świecie, który w województwie lubuskim jest największym pracodawcą – zatrudnia ponad 3000 osób. Spółka posiada zakłady produkcji lekkich mebli z płyt w Chlastawie, Babimoście i Zbąszyniu. Roczny efekt ich pracy to 2 mln palet z meblami, które są wywożone przez ponad 23 860 aut. Powierzchnia magazynowa z wyrobami gotowymi do wysyłki to 90 tys. m^2 – co można przyrównać do 13 boisk piłkarskich.
- **LfC** Sp. z o.o. jako pierwsza w Polsce sprzedała w 2007 roku patent z zakresu medycyny do USA (implanty kręgosłupowe).
- Zielonogórska spółka **Lumel** to najbardziej popularna marka w Polsce w 2017 roku - grupa mierników, regulatorów i rejestratorów wg rankingu APA.
- Spółka **Łużyckie Praliny** z Lubska jest jednym z największych eksporterów pralin w Polsce.
- PHU **Malpol** z Nowej Soli wyprodukowało największego na świecie krasnala Solusia (wysokość 5,41 m) wykonanego z tworzywa sztucznego, który w 2009 roku został wpisany do Księgi Rekordów Guinnessa.
- Spółka **Nestle** oddział w Kargowej produkuje dziennie ok. 3 mln sztuk batonów Lion. Drugim sztandarowym produktem z Nestle w Kargowej są wafelki Princessa.
- W Nowej Soli zlokalizowana jest Spółka **Nord Napędy Zakłady Produkcyjne** – która jest najnowocześniejszą w Polsce fabryką napędów.
- **Spółka Nordis** z Zielonej Góry zajmuje trzecią pozycję pod względem udziału w rynku lodów oraz warzyw mrożonych w Polsce.
- **Novita S.A.** z Zielonej Góry jest jednym z nielicznych zakładów na świecie wytwórców kolorowych, niebarwonych włóknin typu spunlace (igłowanych wodą), charakteryzujących się wysoką trwałością i atrakcyjnością wizualną.
- **Spółka Ovopol** z Nowej Soli to pierwszy w Polsce producent lizozymów jako naturalnej substancji konserwującej. Do produkcji proszków jajowych Ovopol wybija 3 miliony jaj dziennie.
- Roczna produkcja **PGNiG Oddziału w Zielonej Górze** to ponad 700 tys. ton ropy, co daje jej największy udział w krajowej produkcji ropy ze złóż lądowych. Oddział wydobywa ponadto ok. 4 mld m3 gazu ziemnego zaazotowanego.

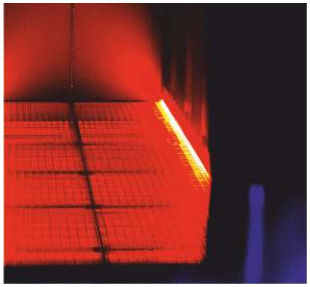

- **Spółka PGNiG Oddział w Zielonej Górze** w 1999 roku rozpoczęła regularne dostawy gazu do elektrociepłowni w Gorzowie Wielkopolskim. Wykorzystanie gazu jako paliwa dla turbiny gazowej do produkcji energii elektrycznej i ciepła jest pierwszym tego typu zrealizowanym projektem w Polsce, rozpoczynającym nową erę w polskiej energetyce. Podobny projekt realizowany jest w elektrociepłowni zielonogórskiej, (od 2004 roku) i w elektrociepłowni Arctic Paper w Kostrzynie n/ Odrą.
- **Spółka Relpol** z Żar jest największym polskim producentem przekaźników.
- 2000 firm wykonawczych z całego kraju przyznało w 2017 roku tytuł Budowlanej Marki Roku – już po raz 12 – producentowi wełny mineralnej do ocieplania i izolacji akustycznej, spółce **Rockwool** (Cigacice) za jakość i nowatorskie podejście.
- **Grupa Seco/Warwick**, jako wiodący globalny producent kompletnych rozwiązań do obróbki cieplnej, w ocenie dziennika Rzeczpospolita znalazła się w gronie dziesiątki najbardziej innowacyjnych firm w Polsce. Seco/Warwick przygotowuje się do wykorzystania okularów rozszerzonej rzeczywistości Microsoftu – HoloLens. Aplikacja SECO/LENS byłaby pierwszą w Polsce i jedną z pierwszych na świecie w zastosowaniu przemysłowym.
- **Grupa Stelmet** z Zielonej Góry jest pierwszym w Europie pod względem wolumenu produkcji w m^3 producentem tzw. drewnianej architektury ogrodowej oraz drugim producentem pelletu w Polsce.
- **Zakład Produkcji Makaronów Sulma Sp. z o.o** z Sulechowa jako pierwsza w Polsce rozpoczęła w 2017 roku produkcję makaronu Durum ze świeżymi warzywami, bez użycia barwników i konserwantów. Pierwsza linia al.dente SMAKI Z OGRODU oferuje trzy rodzaje makaronów: z jarmużem, marchewką i pietruszką.
- Żarska **Spółka Swiss Krono** (wcześniej Kronopol) jest liderem na rynku produkcji podłóg laminowanych w Polsce.
- Gorzowska **Spółka TPV Displays** jest największym europejskim producentem telewizorów LCD i OLED oraz płyt PCB (w 2015 roku produkcja wyniosła 4 miliony telewizorów oraz ponad 2 miliony płyt PCB).
- **Vetoquinol Biowet** z Gorzowa Wlkp. to spółka należąca do rodzinnego koncernu, który jest dziewiątą największą farmaceutyczną firmą weterynaryjną na świecie – specjalizacja leki medycyny weterynaryjnej.
- Do grupy **wiodących eksporterów** województwa lubuskiego należą spółki, które prowadzą eksport swoich produktów do kilkudziesięciu państw, w tym np.: Swiss Krono do 72, Seco Warwick do 70, LUG do 67 oraz Ikea Industry do 43 państw.
- Do wiodących **innowacyjnych lubuskich spółek**, które zgłosiły największą liczbę wynalazków i wzorów użytkowych, w latach 1989-2016, należą: Lumel – 84 (75 wynalazków i 9 wzorów), ADB – 74 wynalazki (krajowe), Seco/Warwick - 30 (26 zgłoszonych wynalazków i 4 wzory), LfC – 22 zgłoszone wynalazki, z czego udzielono 20 patentów. Z kolei Ciech Vitrosilicon zgłosił 20 wzorów użytkowych i 5 wynalazków.

SPIS TREŚCI

Słowo wstępne . . . 3
Lubuskie na mapie . . . 4
Dlaczego lubuskie? . . . 5
Lasy i zasoby naturalne . . . 6
Przemysł lubuski . . . 7
Produkcja części i akcesoriów motoryzacyjnych . . . 8
Produkcja artykułów spożywczych . . . 9
Przetwórstwo drewna i produkcja mebli . . . 10
Produkcja papieru i wyrobów z papieru . . . 11
Produkcja wyrobów z metali . . . 12
Produkcja maszyn i urządzeń . . . 13
Produkcja urządzeń elektrycznych . . . 14
Branża IT / ICT . . . 15
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych . . . 16
Produkcja wyrobów gumowych i z tworzyw sztucznych . . . 17
Wymiana handlowa (eksport i import) . . . 18
Wsparcie eksportu . . . 19
Inwestycje i inwestorzy . . . 20
Strefy (SSE, SAG i inne) . . . 21
Sektor edukacji . . . 22
Szkoły wyższe . . . 23
Rynek pracy . . . 24
Fundusze europejskie na rzecz rozwoju lubuskiego . . . 25
Lubuskie parki i centra B+R . . . 26
Inteligentne specjalizacje województwa lubuskiego . . . 28
Czy wiecie, że . . . 29

URZĄD MARSZAŁKOWSKI WOJEWÓDZTWA LUBUSKIEGO W ZIELONEJ GÓRZE
ul. Podgórna 7, 65-057 Zielona Góra
centrala tel. +48 (68) 45 65 200, fax +48 (68) 45 65 296
kancelaria.ogolna@lubuskie.pl
www.lubuskie.pl

DEPARTAMENT PRZEDSIĘBIORCZOŚCI I STRATEGII MARKI
ul. Chrobrego 1-3-5, lp., nr C.1.7
65-043 Zielona Góra
tel.: +48 (68) 456 51 86, +48 (68) 456 51 98
fax: +48 (68) 456 51 81
sekretariat.dm@lubuskie.pl

OPRACOWANIE MERYTORYCZNE:
• Arseniusz Woźny, Marzena Kubiak, Daniel Chalecki.

ZDJĘCIA:
• zasoby Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubuskiego w Zielonej Górze, Przemysław Chara, Krzysztof Kubasiewicz.

WSKAŹNIKI STATYSTYCZNE NA PODSTAWIE MATERIAŁÓW:
• Urzędu Statystycznego w Zielonej Górze,
• Krajowej Administracji Skarbowej w Warszawie,
• Urzędu Patentowego RP w Warszawie.

SKŁAD I DRUK:
• ZM Druk, Zielona Góra.

Zielona Góra, 2018 (wydanie II zaktualizowane)

www.lubuskie.pl www.investinlubuskie.pl www.lubuskie.trade.gov.pl

Fundusze Europejskie Program Regionalny

Lubuskie Warte zachodu

Unia Europejska Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

Zadanie realizowane w ramach projektu „Kompleksowa promocja potencjału gospodarczego Województwa Lubuskiego poprzez kampanie promocyjne o zasięgu krajowym i międzynarodowym" w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Lubuskie 2020, Działanie 1.4. Promocja regionu i umiędzynarodowienie sektora MŚP, Poddziałanie 1.4.1. Promocja regionu i umiędzynarodowienie sektora MŚP – projekty realizowane poza formułą ZIT